

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV

(Bmon) BARCELONA

Rens Dilluns 25 de Desembre de 1899

Núm. 3.449

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en les principals
libreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofri, carrer Junquera, 6.
No's retornan los originals encara que no's publin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (CORTOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Rens, un mes.
a provincies trimestre.
Extranger y Ultramar.
Anuncis, à preus convencionals.

Secció doctrinal

Perseverem

Catalans perseverem en nostres justas aspiracions. Catalunya es gran y prospera y pera rescatar sa robada grandesa no hi manca més que una gran voluntat y unitió per part nostra.

Lo lladre, si bé es atrevit quan troba indefenses á sus víctimas y á més de indefenses acobardades per la actitat criminal ab que's presenta á cometre sa infamia, se torna cobart quan sorpen la dessicció implacable dels que defensant lo seu tractan, ab fera lluya, de ferli deixar lo producte de son robo.

Pera rescatar donchs nostras llibertats cal que deixem tota classe de miras políticas, rencors y envejas, cal que'n acoblém tots en torn de la bandera de nostra rica Catalunya para que, ab tota la cultura y serietat innata en los catalans, exteriorisem nostras aspiracions, aquesta veu secreta que'n aleta y qui resso corre per nostra sanch donant milers de tums sens debilitarse per res, avans al contrari, sempre oprimit de molts anys á questa part, setramet de generació en generació.

«Volém nostras llibertats, volém que nostra hermosa parla cerri sens trabas desde 'ls Pirinens al Ebre, això volém», y com segons resa, un retrà: «volquer es poder, hem de dir tots á una cobitjats sota las barres de nostra senyera: Volém restituuir lo que'n han pres, volém disfrutar de lo que es nostre, de lo que nostres antecessors nos deixaren y que altres nos usurparen ab lo pretext de que necessitavam tutor y que no ho podíam disfrutar fins á la major edat. Doncs, bé: ja la tenim y encara 'ns ho retenen y altres ho disfrutan, y es precisa que á nostre tutor li fem veurer tots, pero tots, que volém nostra usurpada herència, que la volém porque las quatre germanas, nostras mares, se contentin en la part que 'ls toqui, sigui com sigui ella, millor ó pitjor, que totes serán iguals per això, y que si no 'ns ho vol retornar de grat, nos ho haurà de retornar per la forsa... de la rabó que'n assisteix.

Unitió y perseverança, això sols requereix per lograr lo que demaném.

JOFEGEN.

CRÒNICA

Adelantan notablement les treballs preparatorijs per la vetllada que se celebrarà en lo «Centro de Lectura» lo prop vinent dia de la memòria del que fou son digne president y estimat amic nostre D. Eugeni Mata.

Pera ser cantada pel Orfeó de la Societat, en dita festa, lo mestre senyor Mátèu ha compost una sentida cansó, de la qual n'hem sentit algun fragment, y hem de confessar que resulta inspiradíssima y digne del móbil que l'ha inspirat.

Per tal motiu se pot ben augurar que dit acte resultarà molt lluhit.

Nostre bonich passeig se vegéahir al mitjà dia á l' hora en que'l Sol filtrant per las secas y despulladas ramas dels arbres que'l vorejan, l' omplena de llum y vida, concorregut en exèrcit, lluhint la flò y mata de las nostres simpàtichas gauzetes sos mees richs traços d' hivern, donant una prova patent de que en nostra ciutat lo luxo y la moda y té també la seva representació, lo que contribueix á aumentar la bellesa dels simpàtichs rostres de nostres payasanas.

Los aparadors de las pastelerias de nostra ciutat ja no's veyanahir tant replens de turrons y llaminaduras, lo que prova que nostres veïns provehiren de debò á sí de celebrar ab tota la felicitat y alegría possibile aquestas festes que en sí ja portan un no se que estrany que porta la alegría al cor y a tothom, tothom ab poch ó molt vol celebrarla.

Quasi de primaveral pot calificarse l'dia d'shir ja que la temperatura se mostrá tant benèvola que 'ns feu oblidar de que 'ns trobaven á Nadal. puig regularment en aquests dies es quant mes se fa sentir lo fred.

Lluhit aspecte presentavanahir á la nit los salons de las societats «El Alba», «La Palma» y «Círcol Artístich Catalá», ab motiu de celebrar-se en totes elles escullides funcions teatrals.

Los joves aficionats de las respectivas societats demostren ver empenyo en sortir ayrosos dels papers que tenian encomanats, per quin motiu las obras posades en escena obtingoren execució molt acabada.

De la obretja estrenada en lo «Círcol Artístich Catalá» no'n podém dir res á causa de la precipitació ab que escrivím aquestas ratllas.

Plé á vessar se vegéahir á la nit nostre elegant Teatre Fortuny presentant un aspecte enlluernador.

Tant la platea com los pisos estaven tant plens que he's pot dir que no hi cabria una persona més.

L'obra que's posà en escena fou la bonica sarsuela «La Bruja», la qual obtingué una execució esmeradíssima, prodigantse frenétichs aplaudiments als artistes encarregats dels principals papers y quins noms no estampém per haverlos ja consignat altres dies.

Lo públich com se pot suposar, sortí molt ben impressionat y satisfet.

Es de creure que questa nit la concurrencia será tant ó més numerosa s'hi cap que la d'ahir.

Com tenim anunciat, questa nit se celebraran balls en las recreativas societats «El Olimpo», «El Alba» y «La Palma».

Com de costum en aquests dies animadíssim se vegéahir nostre mercat, sent en grós número la víram viva y morta que's portà á la venta.

Los carnicers, gallineras, etc., expengueren durant tot lo dia sa mercadería com es tradicional, per quin motiu, la barriada shont se troben estableties tals tendas, y especialment la carnicería, presentava l'aspecte animat y bullicios que sols per la vigilia de Nadal està reservat.

Una festa simpática

Ho fou, y no solzament ho fou sino que també ho resultà, la que shir á la matinada y després de la representació de «El milagro de la Virgen», tingüe lloch en la antiga sala-restaurant del acreditat Café de París pera celebrar en fraternal y expléndit banquet las presents festas, en quin acte hi havia 'ls amichs empressari y 'ls senyors Sanchez.

Res diríam si al destpar l' espumós xampany heguessin restat muts los llavis, per més que, motius y motius sobrats tindrà, pera extendrem sobre 'l bon humor y germanor que ja avans de sopar regnava en aquella gran familia que tenia per únic pare al Art y per tota aspiració lo lloret; ben humor y germanor no gayre comú entre artistas que actúan en una mateixa població.

Pero ja ho dihém: prou feyna hi ha pera recullir impresions dels brindis, pera á la serietat del mestre director senyor Gorgé hi responia la gracia del tenor cómich senyor Huervas; al bon humor del barítono senyor Izares li contestava 'l xirigotero tenor cómich senyor Villasante; de la satisfacció del baix senyor Martínez ne donava compte 'l tenor senyor Bergadá; de la alegria del traspuente senyor Angosto, se'n feya cárrech lo tenor senyor Munté; al inginy del representant de la Empresa senyor Jayol, lo seguia l'inspiració del partiquí senyor Gorgé (fill); y pera la serietat del barítono senyor Tapias hi havia un senyor Guzman que calia escoltarlo. Y pera que la festa prengués tot lo caràcter d'una reunió íntima, com de personas lligades ab los tendres llaços del sentiment artístich, fins alternà en los brindis la graciosa senyora Mathen á qui

li respongué ab un improvisat rodolí la sisiera senyreta Gorgé (Ramona), pera seguir ab una inédita quereteta la simpática senyora Sendra, que recullí la bonica senyreta Gorgé (Refela) replicant ab on me reservo de la seva germana, la encisadora Conxita, y resumidas totas per la senyora Samper de Gorgé.

Espliar cada hu dels brindis seria issaca llarga y pesada. Basta consignar en que tranguils los cors y serens los caps, los pensaments exteriorisats en ella no reflexaven res més que modestia y alegría dins de la serietat y de la consideració que cada hu s'empreixia y mereix.

Tan sols l' artista que recullí l'somells i conceptes, perque jo també vaig brindar, aprofità la coincidència de que darrera de ma personalitat individual hi imaginava la del periódich en que escrich (y que allí saben representava) pera expressar la gratitud de tots los artistes á la prempsa que ab sa benevolensa 'ls havia acullit ab aplauar, ajudantlos á recorre aquest camí del art tan sembrat d' espines, y el públich que, reto coneguentlos modestos y humils també 'ls premiava ab lo que ells més estiman: l' aplauo y ab sus simpaties.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—La Nativitat de Nostre Senyor Jesucrist.

Iglesia de las Carmelitas Descalzas

Continúa la solemne funció de Quaranta horas; tots los días se posará de manifest á S. D. M. á las nou y a continuació 's cantarà l' ofici «scentnat» lo diumenge que s' cantarà á dos quarts de deu.

A la tarda, á dos quarts de set se 'dirà 'l Seràfich Triassagi, y les set se reservarà á S. D. M.

Santuari de Nuestra Señora de Misericordia

Lo dimars próxim dia de S. Esteve á las 11 del matí y á expensas d'un devot se celebrarà un Ofici ab orga; per la tarda á dos quarts de 4 las devotas associades dedican á sa Excelsa Patrona un Rosari ab orquesta y explicació de Misteris.

Sant de demà.—Sant Esteve.

Diversions públicas

Teatre Fortuny

COMPANYIA D' ÓPERA SARSUELA Y CÓMCA
baix la direcció del mestre director y concertador

Don Pau Gorgé

Funcions per avuy.—Tarde: La celebada Ópera en tres actes «Marina».—A las 3 en punt.

Nit: 4.º d' abon de la 4.ª sèrie.—La sarsuela en 3 actes «El Juramento».

Entrada á localitat 3 rals.—Id. al paraís 2.

A las nou en punt.

Telegramas

Madrid 24.

Lo cónsul d'Espanya á Manila ha comunicat que arribaren á dit port los vapors «Filipinos» y «Tailac», procedents d'Aponi, condignat 11 oficials, 80 individuos de tropa y 144 empleats civils rescatats.

També lo general Jaramillo ha telegrafiat donant compte de que en lo vapor «Eugenio» han arribat á Manila los tinents don Joseph Rodriguez, don Tomás March, D. Joseph Muñoz, D. Felip Fernández, 15 soldats y 5 mariners.

—Segons telegrama que s' acaba de rebre, entre las estacions de Cantalapiedra y del Cercle, en lo kilòmetre 27 de la línia de Portugal, ha descarrilat lo sud-expres que s' dirigia á Lisboa, resultant mort lo mequinista, ferit grave un fogoner y leve un noi.

Ha sortit de Medina un tren de socorro.

Londres 23.—Lo ministeri de la Guerra ha publicat

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D'AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV

Reus Dimecres 27 de Desembre de 1899

Num. 3.450

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en les principals librerías d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofre, carrer Junquera, 6.
No s'retornan los originals encara que no's publicin.

Secció doctrinal

Als dels dits bruts

Los empleats de correus segueixen dedicantse al poch honrós, pera'l Cos en que figuran, entreteniment de sucarr los dits al tinter y ab ell embrutar de tinta los sagells de la «Unió Catalanista», que van pegan als sobres de cartas y tarjetas postals.

Lo temps que malmeten ab aqueixa feyna indigne y maliciosa l'están robant á la bona marxa del servay públich y per això no'ns extraña que moltes vegades hi hagin irregularitats y pérdudes d'alguns documents de més ó menos importancia. Y consti que parlém en general, si bé á Barcelona, per ser lo centre de nostres operacions, es lo punt hont se'n cometen més d'aquestes arbitrarietats, ajudanthi molt al abús que ab nostre sagell se comet, lo que la majoria d'ells sigan castellans.

No podrien aqueixos empleats de correus gastar lo temps en cumplir ab la seva obligació?

Sí, perque faltar á ella es lo que fan, gno autorisa'l Govern la circulació de las cartas y demés plechs que portan le sagell de la «Unió»? donchs á que malmetre lo temps y la tinta y ferse de malvoler del país que es qui 'ls paga y á qui deuen servir com cal?...

De sacrificis podríam calificar als que dependint d'una monarquia católica tant poch respecte 'ls hi fa l'imatié de Sant Jordi, á la que profanan ab sos indiges actes.

Déixinse, donchs, los empleats de correus d'embrutar 'ls dits ab tinta verinosa pera ab ella esborrar le dibuix, é tots simpàtich, de nostre sagell y procurin dedicar lo precios temps que perden á regular lo servay que esté á sen càrrec y que, à jutjar per les queixas que d'ell ne donan cada dia la prempsa, tant necessari es,

Veyam si serém atesos.

Sols desitjém que, á falta de lleys que 'ls hi autorisi á fer lo que fan, s'atenguin á la rahó.

Y res més.

JOFEGEN.

Estém ja á las postimerias del present any y al mateix temps á las del present sige segons la opinió de diferents personas que 's preocupan d'aquest particular, y ab ell s'entreveu que acabarà'l sofriment de nostra patria opresa pel jou que tants anys fa l'en-dogala.

Acebém aquest sige ab lo cor plé d'esperansa, esperansa d'aquella que torna la virilitat en nostre ser, que 'ns alenta, que 'ns inspira ferm coratje, pera perseverar en lo camí de regeneració que desde fa un llustre hem emprès, encara que deturantnos acorats per les travas y entrebanchs que hem trobat á nostre pas; perseverarem, sí, perseverarem, tinguem tots los bons catalans de cor decidit empenyo en que las lletres que marcarán lo sige XX pugan escrinrers ab er, en la primera plena del llibre de la historia del renaixement, de la reivindicació de nostres dreis, de nostres llibertats que gent envejosa en mal hora ens roba.

En la historia del sige XIX no hi cabia una págin brillant proporcionada per nosaltres; no hi cabia en mitj de la negrura de sos páginas escritas ab lletres de sanch per aquella gent que 'ns endogala, pels successors d'aquella envejosa, pels continuadors de la obra de usurpació.

No obstant, orgullosos nosaltres estém de no haverhi pas escrit un borrall en aquest llibre; les páginas que pera Catalunya estaven destinades, han quedat blancas y netas, sense cap taca, sense cap sombra que puga reflexarse en nostres rostres; solzament s'han escrit algunes ratllas en las derreras planas, pero ratllas que dignifican, que deixan entreveure 'l nostre

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. P. 4.50
a provincias trimestre. 3.50
Extranger y Ultramar 3.50
Anuials, á preus convencionals.

esperit, lo nostre caràcter franch y decidit, lo que encara que no volguém fa vibrar la fibra del orgull.

Lo que diuhen aquestes quatre ratllas es solzament lo preludi de lo que ha de seguir, de lo que serà la causa de que 'l sige XX figuri en las etapas de la història del renaixement de nostra mare Catalunya.

Reus.

QUIRSE.

Catalonia

Alguns dels que prop de vint anys enrera havian fet la revista «L'Avenç», y que acoblatx ab altres companys publicaren l'any passat la «Catalonia», tornan á repredre la tasca de lluyter desde 'l periodisme per la reconstitució de nostra Nacionalitat Catalana.

La nova «Catalonia» sortirà un cop cada setmana. Sos ideals serán los que en altre temps las revistas antecessoras sevax han defensat, y al servay d'ella hi posan los seus redactors lo mateix entusiasme, lo mateix foix de joventut, més adressat era per las experiencies de la vida, per las enseñanzas de la lluyta.

En son primer article hi estampa «Catalonia» lo següent programa polítich:

«El nostre ideal polítich es: el major esplandiment possible de la Nació Catalana en cada moment històric determinat; perque 'l poble català es un organisme viu, es un individuu nacional. Donchs, tots els nostres esforços han d'anar encaminats á n'el seu desenrotillament progressiu, empere ab harmonia ab els altres organismes nacionals, ab las altres nacions tant hispàniques com extra-hispàniques. La Nació Catalana no ha viscut may, ni vol, ni pot, ni voldrà, ni podrá may, viure aislada de las altres nacions. Ab elles ha estat sempre en relacions de simpatia ó d'antipatia, de guerra ó de pau, en tots els ordres: en l'económich, en el social, en el literari, en l'artístich, en el científich, en el polítich; en una paraula, en tot l'ordre nacional. Las relacions en tots aquells ordres las té estableixes ara com ara 'l Poble Català primordialment ab las altres nacions espanyolas. El Principat de Catalunya, núcleu principal de la Nació Catalana, forma part de l'Estat espanyol d'avuy. No'ns podem, donchs, desentendre de 'l Espanya actual. A l'altra banda dels Pirineus catalans hi es la Fransa. Las relacions internacionals de la Nació Catalana ab la Fransa han estat, son y deuen esser sempre molt intensas. L'Historia ens ho demostra. El lles d'unió de la Nació Catalana ab 'l Europa es la Fransa. No'ns podem, donchs, tampoc desentendre ab la Fransa. Empero no hem de despendre de 'l Espanya si podem seguir esent cada dia més catalans. No hem de devenir francesos si hem de deixar d'esser catalans. Aquest es el nostre programa polítich general; aquest es el nostre Catalanisme. El nom «Catalonia» n'es el símbol. Significa la Gran Catalunya que nosaltres somniem, es á dir, la Nació Catalana vinent en el Principat, y en els antics regnes de Valencia y de Mallorca, y en la Catalunya francesa. El nostre periódich representa aquest ideal y treballarà pera acostárnoshi cada dia més.»

CRÒNICA

Diu un de nostres adagis que *Bram d'ase no punjan al cel* y per això los del infelís y HONRADO Ex 19 etc., no hi van arribar al tractar d'enganyar als seus lectors diuent que no entrava al escenari y no conversava ab los artistas.

Quedém que entra á la escena y....

Paciencia y tila.

Ahir regnà una temperatura bastant variable lo que feu que nostres passeigs ni al migdia ni á la tarda estiguessin favorits ab la concurrencia que de costum sol visitar aquells recreatius llochs.

Hem rebut un calendari anunciador de la fàbrica de paper de fumar anomenat «Job» quin envio a Graham.

Los balls de «El Olimpo», «El Alba» y «La Palmera» estiguieren lluhidissims.

Hem passat aquestas festes sense que afortunadament tinguém de registrar en aquesta crònica cap incident desagradable y que estiguí ab oberta oposició á la cultura de nostra ciutat.

Plé á vessar fins á l'extrém de que's tingueren que retornar moltes entradas se vegó lo Teatre Fortuny la nit de la diada de Nadal y ahir.

Las obras representades «El Juramento» y «La Marellesa» anaren millor de lo que's podia esperar del cansanci dels artistas sortintne la concurrencia bastant satisfeita.

Los cafés y societats la nit de Nadal se vegeeren plens de gom á gom.

En la pròxima Exposició de París s' exhibirà un mapa de Franss d'un valor extraordinari.

Cada departament està representat per jaspes de variats colors lo mar, per lapis lazuli, los rius per platino y 160 ciutats per pedras preciosas.

L'Havre es una esmeragda; Rouen un safir; Lyon, un topaci; Lille, un rubi, etc.

Pera 'ls païssos limitrofes s' ha empleat lo jaspe vert.

Lo mapa descansa sobre una taula de màrmol de tres peus quadrats que 's tancarà en un riquíssim march de platé.

Los autors de tant hermosa obra lapideria son variis artistas russos.

Lo governador de Barcelena ha disposit que's rebisen á douze horas diaries las 16 que tenien de servay los individuos de policía.

L'inginyer don Eduard Elio, que prestava sos serveys en la quefatura d'Obras Públicas de Zaragoza, ha sigut destinat á aquesta província.

Si's reuneix suficient número de senyors regidors avuy nostre Excm. Ajuntament celebrarà sessió de primera convocatoria.

Per demà dia dels ignocents s'està preparant una extraordinaria ignocentada en lo «Circol. Artístich Català» la qual segons notícias promet resultar de molt bon género.

Un telégrama de Montevideo diu que dos décoims del bitllot número 12.515 s'han repartit entre 'ls empleats del Hospital de la Caritat.

Altre décim lo comprá lo comerciant espanyol seyyor Daulin, que doná participació á sos dependents.

Centro de Lectura

Se posa en coneixement dels senyors socis que 'l proxim diumenge 31 dels corrents á las nou de la nit tindrà lloch en lo saló d'aquesta societat la vetllada necrològica en honor del que fou son digne President D. Eugeni Mata Miarons, en la que pendrà part distingits literats y l'Orfeó cantarà ab acompanyament de piano y armonium l'iuspirada melodia «Recort á Eugeni Mata» expressament per aquell acte per les senyors D. Lluís Quer y D. Estanislao Mateu.

Reus 27 de Desembre de 1899.—P. A. de la J. de G.—Lo Secretari de torn, Joan Algué.

Secció religiosa

Sant d'avuy.—Sant Teodor.

Sant de demà.—Los Sants Ignocents.

